PROVINCIAL
LIBRARY
MANITOBA

ЗВІТ Ц. В. К. КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ КАНАДИ

Перед начеркненням політичних і економічних завдань, що стоять перед Комуністичною Партією Канади, конечним є подати короткий огляд нашої праці між 3 а 4 конвенціями партії. На основі цього ми зможемо змірити наші політичні й організаційні успіхи й недостачі та приготовитися ліпше на майбутнє.

Консолідація партії.

Коли остання конвенція рішила змінити назву з "Робітничої" на Комуністичну Партію, деякі товариші побоювалися, що відкрита переміна в секцію Комуністичного Інтернаціоналу може означати відділення партії як фактора в робітничому русі. Щоб усунути цю небезпеку, завзивано товаришів, щоб вони зміцнили свою працю серед мас, в юніях, між безробітними, в Партії Праці і т. д.

Без найменшої пересади можемо з упевненням заявити, що ми стали дійсним фактором в політичному життю Канади і боєвою порушаючою силою в робітничому русі. Наші товариші працювали в Трейдс енд Лейбор Кавнсилах, трейд-юніях, секціях Партії Праці, організаціях безробітних, серед жінок і канадійської молоді, результатом чого був збільшаючийся престіж партії серед робітників. Доказом цього є реакція до партії і її роботи в таборі робітничої бюрократії. Майже в кожному числі "Трейдс Конгрес Журналу" і инших так званих робітничих ґазет міститься напад на партію. Протягом року капіталістична кляса зробила нам багато розголосу своїм безнастанним алярмуючим криком про поширювання комунізму в Канаді. Наша праця серед молоді, наша антимілітаристична пропаганда й агітація, наша праця для безробітних і т. и. приносить овочі; маси відкликаються на наш провід і мають довіря до нашої партії. Повторювані напади в передових капіталістичних ґазетах, довга дебата в сенаті, дискусія на конференції шефів поліції вказують на те, що ми виросли з секти пропагандистів і маємо тепер своє коріння в масах.

ПАРТІЯ В АКЦІЇ.

Від останньої конвенції партія переводила такі кампанії і видала летючки в звязку з ними.

Фармерсько-Робітнича Партія.

Пятнайцять тисяч летючок роздано в фармерських округах, особливо на Заході. Звої летючок вислано до 300 льокалів Фармерської Юнії Канади. При помочі цього ми навязали багато цінних звязків, дістали передплати для "Воркера" і здобули для нього зацікавлення та вспіли сформувати пару відділів Комуністичної Партії в фармерських округах Західньої Канади.

Тиждень проти імперіялістичної війни.

Від 27. липня до 4. серпня партія перевела найбільш успішну кампанію. Роздано 50,000 летючок. В деяких більших містах наші демонстрації викликали велике зацікавлення, спеціяльно в Торонто, де поліція зробила неуспішну спробу заборонити збирання колекти. Національний офіс видав бюлетин до відділів, в якому в детайлях представив становище комуністів до імперіялізму, війни і т. д. та подав начерк промов для наших пропагандистів.

Кампанія для безробітних і летючка.

Розповсюднено 25,000 летючок. В летючці проаналізовано причину безробіття, зроблено огляд економічного положення і заапельовано до організованого й неорганізованого робітництва, щоб воно підняло боротьбу за здобуття праці або удержання; в летючці містився також апель за членством до партії. Національний офіс видав також бюлетин для проводу наших партійних товаришів в їх організаційній праці в користь безробітних. В більшости індустріяльних центрів сформовано Товариства Безробітних (Unemployment Associations) і влаштовано багато мітінгів, походів і демонстрацій. Похід безробітних з Келгари до Едмонтону, щоб предложити свої домагання урядові, і делеґація з Торонто і дооколичних міст до домініяльного парляменту повинні бути також згадані як результат партійної агітації.

Надходяча зима, помимо вимушеного оптимістичного тону капіталістичної преси, принесе таке саме тяжке безробіття, як і минула. З початкової роботи і організації створеної минулої зими партійні товариші мусять стреміти до дальшого удосконалення організації. Ріжні вимівки і викрути федерального і провінціональних урядів, які відмовляються давати допомогу безробітним, можуть бути зломані лише ліпшою організацією і координацією на всекраєву скалю демонстрацій і домагань.

Святкування 7. листопада.

Це було получено з кампанією на побільшення "Воркера". Продавано відповідні ґузики і збирано спеціяльні колекти на побільшення "Воркера" на 6 сторін.

Тиждень Леніна-Лібкнехта — рекрутаційний тиждень.

Партія і Ліґа Комуністичної Молоді злучилися разом, щоб зробити цей тиждень рекрутаційним для партії і Ліґи. Видано 20,000 летючок, до яких були долучені аплікаційні форми. Видавано спільні бюлетини. По всіх відділах партії і Ліґи розіслано для розпродажі 7,000 ґузиків Леніна-Лібкнехта. Здобуто пару рекрутів, однак їх число було мале в порівнанню зі зробленою працею і викликаним зацікавленням. Наші товариші не усвідомили собі ще цього, що як одиниці вони мусять стати рекрутаційними аґентами для партії і особисто підходити до симпатизуючих робітників. Широкий, загальний апель не є вистарчаючий. Резолюція нашої останньої конвенції "Новий рекрут з кожним членом в надходячому році" все ще остає нічим иншим, лише резолюцією.

Кампанія за $5,000 для "Воркера" на 6 сторін.

В цій кампанії ми багато остали позаді нашої мети. Після 4-місячної кампанії ми зібрали всего $1,600. Кампанія була започаткована антикапіталістичним пресовим тижнем. До всіх відділів вислано було бюлетин в цій справі. Вимагано спеціяльних старань, щоб збільшити циркуляцію "Воркера". Як вже було сказано, святкування 7. листопада було призначено на кампанію для "Воркера". Одиноким практичним результатом був місячний додаток до ґазети. Фінансовий стан не дає забезпечення, що видавання додатку можна буде продовжати. Без сумніву наші товариші могли були зробити багато більше підчас цеї кампанії. Коли ми візьмемо під увагу, що партія безпосередньо зібрала около 12,000 доларів на допомогу майнерам в Новій Скошії, ми мусимо з жалем признати, що партія як цілість не відкликнулася як слід на зазив зібрати $5,000 на "Воркера" на 6 сторін. Ми не можемо дозволити собі на занехання нашої мети і мусить бути зроблена друга спроба. Помимо уліпшення у "Воркері", ми мусимо зарекордувати, що циркуляція ґазети остає та сама.

Першомайські демонстрації і відозви.

Видано 20,000 летючок "Down Tools on May Day" ("Покиньте працю на Першого Мая") разом з 7,000 першомайськими ґузиками. В багатьох центрах влаштовано мітінґи і демонстрації. За пару виїмками, такими як 26. дистрікт в Новій Скошії (де майнерська конституція проголошує Перший Май святом), деякі відділи кравецької юнії в північному Онтеріо, робітники в великому числі не покинули праці в день Першого Мая. Вечерами влаштовувано мітінґи. Ми мусимо серіозно і постійно працювати, щоб наш клич "покинути працю" увійшов в життя і став дійсністю; це станеться тоді, коли організації канадійських робітників визнають Перший Май днем демонстрації робітничої кляси проти капіталізму.

Освітня праця.

Протягом минулої зими роблено спробу закладати партійні школи. До всіх відділів вислано освітній бюлетин і кожний відділ мав назначити освітнього директора, який вдержував би звязок з директором назначеним Центральним Виконавчим Комітетом. Як підручник уживано твір Богданова "Короткий виклад політичної економії". Було кілька успішних шкіл, однак на загал роботу занедбано. Наша фінляндська секція виконала роботу ліпше, як хто инший. Брак в певних місцевостях добре вироблених товаришів, які мали би час і здібність вчити, був без сумніву перешкодою. Однак спроби навіть з матеріялом на руках можна було зробити в багатьох випадках. Рішення Центрального Виконавчого Комітету закладати літні курси є кроком в правильному напрямку. Потреба ленінської освіти і вишколювання спосібних партійних робітників є абсолютно конечною, якщо ми маємо збільшити нашу працю і вплив в Канаді.

Молодь.

Партія допомагала Лідзі Комуністичної Молоді в реорганізації Ліґи і в будуванню її преси. Ми з вдоволенням можемо сповістити про значний поступ на цьому полі.

З огляду на велику вагу, яку покладає Комуністичний Інтернаціонал на працю серед молоді, мусимо признати, що партія не виконала свого обовязку під цим зглядом. Зріст і розвиток Ліґи Комуністичної Молоді, як також допомога, яку Ліґа давала партії в її ріжних кампаніях і загальній роботі, заслуговує на більшу увагу зі сторони партії. Молоді муситься дати більше організаційної піддержки і політичного проводу в будуванню Ліґи і її преси.

Жидівський пропагандовий комітет.

Остання конвенція одобрила утворення цього комітету. Через те, що не можна було створити працюючого комітету в Торонто, аж в жовтні пороблено перші практичні кроки. В тому місяці комітет, що був сформований в Монтреалі, видав перше число місячного журнала "Дер Кампф" ("Боротьба"). Не маючи ніякої фінансової допомоги від Центрального Виконавчого Комітету, цей комітет зміг видавати свій журнал місячно. Є це робота, що заслугує на признання. Тепер жидівський пропагандовий комітет, за одобренням Центрального Виконавчого Комітету, веде кампанію за переміненням журналу "Дер Кампф" в тижневик.

(Дальше буде.)

ДО ВСІХ ВІДДІЛІВ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ КАНАДИ.

Центральний Виконавчий Комітет партії предкладає понище звіт з партійної діяльности в часі між третьою а четвертою конвенціями. Він закликає всіх членів і всі відділи партії негайно простудіювати звіт і перевести над ним дискусію, щоб приготовитися до надходячої конвенції.

Центральний Виконавчий Комітет Комуністичної Партії Канади.

З РОБІТНИЧОГО РУХУ В КАНАДІ.

ВІСТИ З МОНТРЕАЛУ.

Мітінґ протесту.

Заходом Центрального Міського Комітету Комуністичної Партії Канади дня 3. липня ц. р. відбулося в великій Принц-Артур салі масове протестаційне віче проти висилання війська і мілітарної інтервенції в майнерській околиці в Новій Скошії.

Голова, т. М. Бюгай відкрив віче та пояснив присутним його ціль. Дальше голова заявив, що на вічу буде промовляти секретар К.П.К. т. МекДоналд, який є в дорозі на конвенцію Анґлійської Партії Праці.

Тов. МекДоналд забрав слово і зазначив, що страйк в Новій Скошії є в повнім розгарі. Беско і провінціональне правительство спровадило військо, яке росправляється з страйкуючими майнерами. І не дивлячись на ріжних провокаторів і на озброєне військо, майнері стоять героїчно і непохитно та з великою завзятістю обороняють свої робітничі права. Багато робітників та робітничих родин викинено на улицю за те, що не мають чим заплатити за помешкання. Голодова смерть заглядає майнерам у вічи і їм потрібна як фінансова, так і моральна поміч. Сьогодня страйк в Новій Скошії, а завтра може вибухнути у другій місцевости. Нашим святим обовязком є дати моральну і матеріяльну допомогу майнерам в Новій Скошії.

По скінченню промови публика привітала горячими оплесками т. МекДоналда.

Автокефалія невдалась.

В початках червня ц. р. приїхав з Вінніпеґу до Монтреалу піп о. Савчук, який задумав був зорґанізувати тут автокефальну церкву. Збирав через цілий тиждень робітників, перед якими кожного вечера виголошував лекції на тему "Яка віра краща — католицька чи православно-автокефальна?". На всі ці лекції свідомі робітники не пішли, аж пішли на останню.

Коли свідомі робітники прийшли на ту лекцію, о. Савчук дістав "колд-фіт". Побачив, що тут йому вже не встояти перед тими питаннями, які будуть ставити свідомі робітники. Ціла промова була спрямована проти Будки та католиків. Нарешті договорився до того, що робітники перервали промову і о. Савчук мусів забратися з салі, а своїм поплечникам "драгоманівцям", які так щиро його піддержували, сказав загасити світло, щоб не можна було дальше вести дискусію. І так, що о. Савчук поїхав назад до Вінніпеґу з нічим, а автокефалії як не було, так і нема в Монтреалі. Бідний о. Савчук: намагався, силкувався і все таки нічого не міг вдіяти. А все те через ті нелюбі більшовики.

А католики не прийши себе боронити. Боязливих має Будка парафіян.

Публичні дебати.

Дня 6. липня відбулися дебати: т. Карвацький обороняв С.Р.С.Р., а пан Северний, від "Оборони України" зі Злучених Держав, намагався доказати, що лише "демократичне правління" є найліпше. На дебати прийшло багато публики, бо кожний був зацікавлений. Северний нічого путнього не міг сказати, окрім того, що безпідставно накидався, — як це роблять всі патріоти, — на робітничих провідників: Леніна, Сталіна, Раковського, Зіновєва і т. д. Він договорився до того, що з гори заявив: "Я знаю, що окрім мене і кількох симпатиків ніхто мене не піддержить, бо решта глухі, німі та сліпі". Коли робітники почули, що Северний починає так грубіянити, то висвистали його і він не оглядаючись — "ковта" на плечі і драла зі сцени. Так зробив, як зробив і о. Савчук підчас орґанізовання автокефалії.

Патріоти знають воювати лише фразами та безпідставними накидами на робітничий уряд і на робітничих провідників. Ми, свідомі робітники, фразами не воюємо і з вітраками в полю не боремося. Ми віримо в факти і лише фактами воюємо.

Ю. Вараниця.

З СТРАЙКОВОГО РУХУ В ДРОМГЕЛЕР, АЛТА.

Страйк в Дромгелер треває далі. Властителі копалень стоять при своїм і не хочуть признати нової юнії. Майнері не роблять. Вони самі і їх жінки пікетують майнів. Скеби не показують свого носа на вулицю. Пікетування відбувається спокійно і провадиться в такий спосіб: майнері по два-три походжають хідниками і дивляться, щоб скеби не йшли до роботи. В місцевости повно стулпіджених. Поліція стереже майнів в день і в ночі. Загально арештовано около 50 майнерів, в тому числі є і жінки. Арештованих випускають за кавцією, а суд відкладають з дня на день.

В днях 14-го і 16-го липня відбулася майнерська конвенція 5. піддістрікту, на якій запало таке рішення: якщо власники копалень, як ціла їх орґанізація, відмовляться признати юнію і розпочати працю, то робити угоди з властителями з поодинока, розуміється, не з одним, але з кількома нараз з старою платнею після угоди 1924 року і з признанням юнії. Коли властителі признають нову юнію, тоді робити з ними нову угоду що до платні. Це рішення запало тому, що деякі властителі годяться на переговори що свідчить про непорозуміння між ними самими. Відділи потвердили ухвалу конвенції. Якщо котрийсь з властителів не згодиться і захоче пустити майну в рух скебами, то його майна буде пікетована. Майнері стоять твердо при свому. А де робітники стоять солідарно, там і побіда. Там їм нічого не зроблять і стулпіджени.

Майнер.

ТЯЖКО ПОВІРИТИ.

Студенти вищої школи в Злучених Державах слухають лекцію професора біольоґії. Говориться про розвиток людини.

— Всі ми є потомками Адама — пояснює професор.

— Але чому-ж Неґри чорні, чому вони не білі, як Адам? — питає один з студентів.

— Чорна краска — відповідає професор поважно — це ознака злочину, який був доконаний Каїном.

Мовчанка.

— Значить, краска шкіри ріжних народів немає нічого спільного з наукою еволюції? — питає знову студент.

Професор скривився.

— Є така наука — теорія Дарвіна — що говорить про инший розвиток людини, але це видумки... — відповідає нерадо професор.

І хто повірить, що така конверзація мала місце в вищій школі в американському місті в 1925 році?

Скат Нірінґ.

А. СІНКЛЕЙР. 2)

ГЕРОЙ КАПІТАЛУ

Переклад і передмова: Н. Романович.

(Продовження.)

..."На всю кватиру їх була тільки одна піч у кухні, і коло неї збіралась купкою вся сім'я і вечеряли, поставивши кожний свою тарілку на колінах... Потім уся сім'я лягала спати, не роздягаючись, накриваючись усім, що тільки було теплого в домі. Але холод иноді не давав їм заснути, і тоді аж одчай брав бідних людей. Вранці треба було вставати вдосвіта і знов бігти на роботу. Щоденно сили їх підупадали, і здавалося, що скоро вони зовсім виснажаться і не будуть здатні до роботи. І ставала перед ними мара голодної смерти і лиха доля тих людей, що жили попереду них у тім домі".

А. Сінклейр сам працював в Шікаґо в ріжних: отже правдиво і детально змалював він умови життя та праці робітників, що там працюють. Але описуючи в своїй повісти "Нетри" життя шікаґовських робітників, він тим самим знайомить взагалі з життям американських робітників, та й ще більше, з життям людини робітника, невільника й жертви капіталу, деб-ця людина, в якій би країні не була... Бо хоч виключно страшна і жахлива праця в американських різнях, але й по инших світах, в инших царинах праці таке ведеться, може хіба в менших розмірах. Одно лихо для трудящих на всьому світі, одна неправда та неволя: скрізь капітал визискує й гнітить. Отже близький та цікавий цей твір Сінклейра "Нетри" всім трудящим, що по ріжних країнах, кожен в своїй батьківщині терплять однакову гірку долю.

Американський повістяр А. Сінклейр таким чином є письменник більш ніж американський повістяр: він співець трудящих без ріжниці нації, він — пролетарський творець.

Поруч з героями праці, "героїв капіталу" змальовує А. Сінклейр так само майстерно й яскраво. Героїв пятої евню (пишний квартал в Ню Йорку), героїв біржі, синдикатів, банків, з їх яхтами, готелями, в золоті, з їх хижацтвом та роспустою.

Ці герої капіталу, що їх описує нам Сінклейр, в погоні за насолодою та втіхами, за зиском та дукачами цілком втратили образ людський, і чужі їм гуманні почування.

Ці герої капіталу з пелюшок звикли всі річи навколо себе називати "моє", не заробивши ніколи нічого своїми руками... З юнацтва звикли всіх жінок, що їм подобаються, за своїх мати, за гроші купуючи їх голодних, безпритульних.

Ці герої капіталу для вигоди, своєї користи, топчуть, нищать тисячі людей, все приносять в жертву своїй кишені, і ціле життя по трупах женуться за міліонами.

Не будемо спинятися тут на пригодах життя одного з цих "героїв капіталу" Роберта ван Ренселера, типового представника цілої верстви хижаків-визискувачів, що його Сінклейр описує в повісті "Герой капіталу". Хай читач читає дальше й сам безпосередньо познайомиться з ним.

Н. Романович.

I.

Маю намір в сій хроніці оповісти історію цивілізованої людини, що відкинула геть всі мрії і безглузді маріння і мала справу з самою тільки низькою дійсністю, що лежить біля нашого порогу[1]).

Кожне прислівя, кожну утерту фразу й загально-принятий вираз можна назвати закаменілою думкою. Колись вона жила, була колись наглим огненним просвітком в мозку якоїсь людини; а тепер слова зриваються з нашого язика без розуміння нами їх значіння. Так, коли сталася подія, якою починається моє оповідання, ґазети всі, як одна, зауважили, що Роберт ван-Ренселер родився з срібною ложкою в роті[2]). В подробиці події нема потреби вдаватися; досить сказати, що появлення нашого героя на світ наробило значних та неприємних турбот його матері, яка досі ніколи не зазнавала ніяких невигод. Його батько, містер Чансі ван-Ренселер, був поважаним членом вищого столичного товариства, сполучаючи в собі всі desiderata багацтва й доброго роду. Мав резиденцію в палатах двадцятого віку, в номері пять тисяч сто сорок чотири, пятої евню[3]). В час, коли починається наша історія, ван-Ренселер-батько втік від хатнього клопоту і гаяв час граючи на біліярді з своїми найблищими приятелями; коли задзвонив дзвінок телефону, вони відкрили фляшку шампанського й випили за здоровля ван-Ренселера-сина. Трохи згодом коли батько стояв в напівтемній кімнаті і дивився на червоно-фіялкове живе сотворіння, серце його сповнилося гордощів, і він дав собі слово зробити з Роберта ван-Ренселера джентлмена на взірець батька.

Мушу зауважити, що вже в самім початку життя мого героя преса та дбайлива публика звертали на нього дуже багато уваги. Містер Чансі ван-Ренселер був заможненький, як на Ню Йорк на пяту евню, і бебі ван-Ренселер одержав посагу та одежі на суму щось біля 17 тисяч доларів. В мене збереглося сила ґазетник вирізок, і я з охотою навів би тут докладні описи, щоб лишити їх потомству; але поки я це робив би, молодий Роберт ван-Ренселер встиг би вирости. Отже переходжу до того часу, коли він був хлопцем-підлітком, з двома ґувернантками і кількома вчителями, з своїм власним ґрумом та своїми власними слугами.

Така надмірна увага зіпсувала-б не одного хлопця, тому нам треба зазначити насамперед, що Роббі ніколи не був попсований, що до кінця віку свого його вважали за щиру людину, і що гнівом палали очі його лише тоді, коли він не міг одержати того, чого йому бажалося.

(Далі буде.)

1) Цю коротеньку історійку написано було коло пяти років тому. Признано тоді, що її не можна опублікувати, й тому я відклав її, аж поки сам зможу її видати.

Не що давно перечитав її; цікава річ, як революційний документ; тепер-же вона мені видалася тільки викладом загально-принятих поглядів. Читаючи цю історію, кожний побачить, що її було написано перше, ніж з'явилася та література, що все це розкрила. Той, хто писав, нічим не, скористувався з дослідувань містера Стеренса про політичне підкупство, ні з дослідувань місс Тарбел про залізничні крадіжки, ні з описів внутрішнього життя навіженої плутократії. — Примітка автора.

2) Вираз цей значить велике щастя. — Прим. пер.

3) Аристократична вулиця. — Прим. пер.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ
найновішу книжку відомого пролетарського письменника М. ІРЧАНА
КАРПАТСЬКА НІЧ
що недавно вийшла з друку? Якщо немаєте її ви самі, або ваші знайомі, то постарайтеся купити, а будете мати корисну книжку в хаті. Не тратить вона вартости навіть тоді, як ви перечитаєте її. Це довша повість з воєнних часів в Галичині і з життя робітництва в Америці. Коли читаєте, то не можете так довго відірватися від книжки, доки не перечитаєте до кінця.
Письменник М. Ірчан сам пережив війну і вірно описує всі ті страшні події в старому краю. Читаючи "Карпатську ніч" ви рівночасно багато вчитеся і то в найбільш приступний спосіб, бо ціла книжка написана незвичайно зрозумілою мовою. Надрукована вона на найкращому папері, окладинка з артистичним малюнком в двох кольорах.
КУПІТЬ, А НІКОЛИ НЕ ПОЖАЛІЄТЕ! РОЗПОВСЮДНЮЙТЕ СКРІЗЬ ЦЮ КНИЖКУ.
Висилаються книжки за попереднім надісланням грошей.
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ ЗА КНИЖКУ.
Замовлення з грішми посилати на таку адресу:
Ukrainian Labor News
Cor. Pritchard & McGregor
Winnipeg, Man.